

VÉLEMÉNYTERVEZET

A nem formális és informális tanulás útján szerzett képességek és kompetenciák elismerése

Előadó: **Marek OLSZEWSKI** (PL/EA)
Lubicz polgármestere

A módosító indítványok benyújtásának határideje:

november 18., (brüsszeli idő szerint) **15 óra**. A módosító indítványokat az erre a célra kifejlesztett online eszközön keresztül kell benyújtani (elérhető a tagok portáljáról: <http://cor.europa.eu/members>).

Szükséges aláírások száma: 6

A DOKUMENTUM FORDÍTÁSRA ÁTADVA: 2014. október 7.

Referenciaszövegek

COR-2014-03921-00-00-PAC-TRA

A Régiók Bizottsága véleménytervezete – A nem formális és informális tanulás útján szerzett képességek és kompetenciák elismerése

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Európai háttér

1. Bár Európa jelentős tőkével rendelkezik, sok oktatással összefüggő kihívást kell még megválaszolni ahhoz, hogy elérhetővé váljanak az Európa 2020 stratégia ambiciózus célkitűzései. Az elmúlt néhány évben a nem formális és informális tanulás elismerése több uniós szintű összehasonlító elemzés tárgyát is képezte, amelyek révén jobban megismerhetővé vált, milyen mértékben valósult meg az előzetes nem formális és informális tanulmányok elismerése.
2. Az uniós intézmények 2004 óta támogatják az ezzel kapcsolatos tagállami előrehaladást olyan különféle kezdeményezések révén, mint a nem formális és informális tanulás azonosítására és validációjára vonatkozó közös európai elvek¹, a nem formális és informális tanulás validációjára vonatkozó európai iránymutatások (Cedefop, 2009)², valamint a nem formális és informális tanulás validációjával összefüggő európai jegyzék többszöri megjelentetése³. Ezek az erőfeszítések 2012 decemberében azon tanácsi következtetések elfogadásához⁴ vezettek, amelyek az uniós tagállamokat olyan validációs szabályok kialakítására kérik, amelyek illeszkednek a nemzeti képesítési keretrendszerekbe és összhangban állnak az európai képesítési keretrendszerrel, és amelyek révén az egyének teljes vagy részleges képesítést nyerhetnek nem formális vagy informális tanulmányok alapján. Elérkezett az idő, hogy a helyi és regionális önkormányzatok megragadják az alkalmat arra, hogy kifejezzék véleményüket e tárgyban.

---

1 A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések tervezete a nem formális és informális tanulás azonosítására és validációjára vonatkozó közös európai elvekről (2014. május 18.). http://www.cedefop.europa.eu/etv/Information_resources/EuropeanInventory/publications/principles/validation2004_en.pdf.

2 http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4054_en.pdf.

3 Cedefop: A nem formális és informális tanulás érvényesítésével összefüggő európai jegyzék – <http://www.cedefop.europa.eu/en/about-cedefop/projects/validation-of-non-formal-and-informal-learning/european-inventory.aspx>.

4 A Tanács 2012. december 20-i ajánlása a nem formális és informális tanulás validációjáról – <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=C:2012:398:0001:0005:EN:PDF>.

A nem formális és informális tanulás során szerzett képességek és kompetenciák validációjának jelentősége az egész életen át tartó tanulás összefüggésében

- **A jobb és hasznosabb képességek hangsúlyozása**

3. Képességeket és kompetenciákat nemcsak formális oktatás során sajátítunk el, hanem ezen a formális kereten kívül történő tanulással is. Ilyen például egy olyan adott kompetencia informális megszerzése az egyén élete során, amely nem kapcsolódik egyetlen formálisan elismert és validált képesítéshez sem. Ilyen képességek elsajátíthatók például a házimunka, a munkavégzés keretében való tanulás, a mezőgazdasági kisegítő munka, az idős- vagy beteggondozás, a gyerekekkel való foglalkozás stb. során.
4. A nem formális tanulás fogalma ugyanakkor olyan helyzetekre utal, amelyek során az egyén különböző típusú tanulási tevékenység révén megtanul és elsajátít bizonyos képességeket, anélkül ugyanakkor, hogy tanúsítanak vagy akkreditálnák ezeket a megszerzett képességeket. Ilyen tevékenységek például a mindenki előtt nyitva álló szemináriumok és képzések, szakmai gyakorlatok, csakúgy mint az amatőr sportolás vagy a helyi közösségek számára végzett önkéntes munka. A nem formális és informális úton szerzett képességek vonatkozhatnak technikai szempontokra (pl. gyakorlati tapasztalat), de olyan társadalmi szempontokra is, mint például a nyelvtudás.
5. Az egész életen át tartó tanulás elve jelenleg az európai oktatási és foglalkoztatási politika sarokköve, ezért kulcsfontosságú a beilleszkedés szempontjából. A nem formális és informális oktatás során szerzett kompetenciák elismerése és validációja e megközelítés egyik kulcspontja, ami rugalmasabb oktatási folyamatokhoz, és így a munkaerő nagyobb fokú mobilitásához és – nem utolsósorban a fiatalok körében – magasabb fokú foglalkoztathatósághoz vezethet, továbbá a migránsok beilleszkedését és az oktatás (elsősorban a felnőttoktatás) koncepciójának általános újragondolását eredményezheti. A nem formális és informális tanulás validációjának köszönhetően az egyének nem csupán bizonyítványt szereznek arról, hogy a formális oktatási rendszeren kívül elérték egy szintet egy bizonyos kompetenciában, hanem egy megfelelő akkreditációs keretben átléphetnek az oktatás egy másik szintjére.
6. A 2010. decemberi bruges-i közleményben⁵ a szakoktatásért és szakképzésért felelős európai miniszterek, az európai szociális partnerek és az Európai Bizottság kijelentették, hogy a tagállamoknak legkésőbb 2015-ig el kell kezdeniük a nemzeti eljárások kidolgozását a nem formális és az informális tanulás elismerésére és validációjára, ahol lehet nemzeti képesítési keretrendszerekkel is támogatva ezt.

5

Bruges-i közlemény az elmélyített európai együttműködésről a szakoktatás és szakképzés terén a 2011–2020 közötti időszakban – http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/brugescom_en.pdf .

7. Ugyanakkor még mindig jelentős a szakadék a nyilatkozatok és a valóság között. Számos jelentős regionális és tagállami eltérés van a nem formális és informális tudás/képességek oktatási rendszerekben való elismerését és validációját illetően (több mint 100 különböző meghatározása létezik e folyamatoknak tagállami és regionális szinten). Egyes uniós országok és régiók elmaradtak a nem formális és informális oktatás/tanulás elismerése terén.
8. Ezért az RB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy foglalkozzon ezzel a kérdéssel a szakpolitikai prioritásoknak a megújult Európa 2020 stratégia keretében történő felülvizsgálata során, valamint tartsa magát azon kötelezettségvállalásához, hogy létrehoz egy európai térséget a formális és nem formális tanulás útján szerzett képességek és képesítések elismerésére és a különböző oktatási szintek közti átjárhatóság biztosítására. Ez az RB egyik kulcsprioritása, amely az EU új jogalkotási időszakára tett javaslatokban is kifejezésre jut,⁶ mivel ezeknek a képesítéseknek a kölcsönös elismerése elősegíti többek között a határon átnyúló munkavállalói mobilitást és erősíti a területi és társadalmi kohéziót.
9. A nem formális oktatást a társadalomba való beilleszkedés eszközeként tekintve az RB számos véleményében szorgalmazta már a nem formális oktatás útján szerzett kompetenciák és képességek elismerését és validációját. Az évek során az RB számos alkalommal prioritásként erősítette meg a nem formális oktatást és tanulást.
10. A Régiók Bizottsága véleménye szerint a nem formális és informális képességek elismerésére, validációjára és tanúsítására létrehozott páneurópai mechanizmusok növelhetnék az Európai Szociális Alap által társfinanszírozott programokban megvalósuló nem formális oktatás hatékonyságát és értékét.
11. Az oktatási intézmények, egyetemek, a szakoktató és szakképző, illetve más szolgáltatók, a munkaközvetítő ügynökségek, az NGO-k és a közszolgáltatások egy adott régióban tevékenykednek – és ugyanez igaz a vállalkozásokra is. Ezért a nem formális és informális tanulás validációjára szolgáló rendszerek tervezésekor és bevezetésekor figyelembe kell venni a területi dimenziót. A helyi és regionális önkormányzatok értékes tudásforrást is jelentenek a foglalkoztatási lehetőségek, a rendelkezésre álló (nem formális és informális) oktatás, illetve a régió és a városok igényeit tekintve.
12. Ezért alapvetően fontos a helyi és regionális önkormányzatok bevonása annak biztosítására, hogy a rendelkezésre álló képességek megfeleljenek a foglalkoztatási igényeknek. Meggyőző érv lenne ezzel kapcsolatban, hogy az EU területén a helyi és regionális önkormányzatok kulcskompetenciákkal rendelkeznek az oktatási és képzési politika terén⁷, és fontos szerepük van az ifjúsági és foglalkoztatási politikákban is. Természetesen minden tagállamban eltér a hatáskörök szerkezete, és nemzeti sajátosságokkal is rendelkeznek. Különbség van a régiók és a helyi önkormányzatok között is.

---

⁶ COR-2014-02333-00-00-RES.

⁷ Lásd: CdR 157/2009 fin.

- **Az oktatás/képzés, a mobilitás és a munkaerőpiac közötti kapcsolatok további erősítése**

13. Európában a nem formális és informális oktatási/tanulási tevékenységek a kultúrák közötti párbeszédet támogató kultúraközi tanulási dimenziót nyújtanak.
14. A Régiók Bizottsága a nemzeti és helyi szintű kormányzati szervek, a vállalkozások, a munkavállalók és szervezeteik, valamint a civil szervezetek közötti partnerségre épülő együttműködésre hív fel az egész életen át tartó tanulást szolgáló erőforrásoknak az informális és nem formális készségek validációjának elvével összhangban történő átrendezése kapcsán.
15. Felhívja a figyelmet a formális oktatási rendszeren kívül tevékenykedő azon jelentős érintett felek fontos szerepére, akiknek vagy érthető érdekük a formális rendszeren kívül szerzett képességek elismerése és validációja, vagy közvetlenül részt is vesznek ebben.
16. Hangsúlyozza, hogy közös minőségi keretrendszert kell kialakítani a tanulók szakmai gyakorlataira nézve. E tekintetben támogatja az EU Tanácsának fellépését, amely 2014 márciusában ajánlásokat fogadott el a tárgyban.⁸

Az eszközök és politikák átfogó összhangjának biztosítása és a tanulási eredményeken alapuló megközelítés bevezetése

17. A kitűzött célok elérése érdekében elfogadott és közpénzből finanszírozott, specifikus jogi és szervezési intézkedések esetében figyelembe kellene venni az adott terület kiadásainak átstrukturálását.
18. Azzal, hogy a tanulókat helyezzük az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó politikák középpontjába, további javulás érhető el az oktatás és a képzés fejlesztését szolgáló források hatékony elosztása terén. A tanulók fontosságának felismerése változást eredményezett az oktatás és a képzés finanszírozási modelljeinek hangsúlyaiban, így sikerült elkerülni a különböző szóba jöhető forrásokból származó eszközök (formális, nem formális és informális oktatásra irányuló) allokációinak szükségtelen átfedéseit, és lehetővé tenni a tanulók egyéni szükségleteihez való igazítást. Az egész életen át tartó tanulás elvének megfelelően tehát ebben az összefüggésben a tanuló, és nem az intézmény(ek) vagy a rendszer a fő mögöttes hajtóerő, illetve a rendelkezésre álló források kedvezményezettje.
19. A formális oktatási rendszeren kívül szerzett képességek validációjának ilyen megközelítése révén sokkal jobban lehet reagálni a tanulók új szükségleteire. Ezek a szükségletek nagymértékben függenek a gazdasági és társadalmi változásoktól, amelyek új képességeket és képzettségeket igényelnek.

---

⁸

Tanácsi ajánlás a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszeréről (2014. március 10.)
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lsa/141424.pdf.

20. A Régiók Bizottsága úgy látja, hogy a nem formális és informális tanulás során szerzett képességek validációs mechanizmusainak általános alkalmazásához nincs szükség a szakoktatási és -képzési rendszerek teljes felülvizsgálatára. Rámutat, hogy a jelenlegi képzési rendszerek már magukban foglalnak validációs mechanizmusokat, még ha ezek bizonyos mértékig szétszórtak, hiányosak és egymástól eltérő jellegűek is.
21. A további tanulmányokat megelőző validációt érdemes helyi, illetve regionális összefüggésben végezni, mivel ott van lehetőség egyéni tanrend kialakításának támogatására, tanulmányi és pályaorientációs tanácsadásra, a tanulmányok finanszírozásával kapcsolatos kérdések megvitatására, kombinált tanulmányok támogatására különböző oktatási szinteken, illetve ott folytatnak párbeszédet a munkaerő-piaci kereslet és kínálat összeegyeztetéséről.

Világos szabályok és eljárások biztosítása a továbbtanulást lehetővé tévő képességek és képzettségek elismeréséhez; a minőség jobb hangsúlyozása

22. A Régiók Bizottsága hangsúlyozza, hogy uniós szinten garantálni kell a validációs eljárások megfelelő minőségét és ekvivalenciáját, hogy így a validációs eljárás révén elnyert bizonyítványok is kölcsönösen elismerhetők legyenek az EU-ban; ezért kiemelkedő jelentőségűnek tartja a legjobb gyakorlatok tagállamok közötti cseréjét a minőségértékelés és a validációs eljárások terén. Az is fontos, hogy ezek az eljárások ne legyenek túl körülményesek és hosszadalmasak.
23. Szorgalmazza a tanácsi következtetésekben szereplő ajánlások gyors és teljes végrehajtását, elsősorban azt hangsúlyozva, hogy a validációs szabályozásokat a nemzeti képesítési keretrendszerekhez és az európai képesítési keretrendszerhez kell kötni, valamint hogy a már hatályos szabályozásokkal összhangban világos előírásokat kell megállapítani a szabályozások minőségének biztosítására.
24. Emellett a Régiók Bizottsága úgy gondolja, hogy jóllehet megfelelő hangsúlyt kell helyezni a minőségre, a validációs eljárásoknak világosnak és nem túlzottan bonyolultnak kell lenniük, hogy ne riasszák el azokat, akik hivatalos papírt szeretnének kapni tanulási eredményeikről, valamint hogy az egész életen át tartó tanulás valósággá válhasson. Emellett a nem formális és informális tanulás elismerése és validációja során a minőségbiztosítási mechanizmusok kulcsszerepet játszanak abban, hogy ezt a fajta tanulást a formális tanulással azonos módon kezeljék.

Megfelelő tájékoztatáspolitikai

25. Ahhoz, hogy a validációs eljárás legitim lehessen, lényeges, hogy nagyon erősen kötődjön a munkaerőpiachoz. A különböző tevékenységi területekre vonatkozó elismertetési módszereket sok esetben a kapcsolódó ágazatokon belül, illetve azokkal szoros együttműködésben kellene kialakítani.

26. A Régiók Bizottsága úgy gondolja, hogy egy kellően széles körű, átfogó és követhető tájékoztatáspolitikát, amely a polgárokat és a vállalkozásokat célozza meg, és tájékoztatja őket a kompetenciák validálásának lehetőségeiről és előnyeiről, kulcsfontosságú a sikeres validációs eljárásokhoz. Ennek a politikának emellett ésszerűen diverzifikálnak is kell lennie, hiszen az emberek, akikre irányul, a legkülönbözőbb szellemi képességekkel, élettapasztalattal és kulturális hagyományokkal rendelkeznek.
27. Javasolja, hogy a tájékoztatási tevékenységet az európai képesítési keretrendszer minden referenciaszintjének tekintetében külön végezzék⁹ (ez különösen a 3–6. referenciaszintre vonatkozik).
28. Javasolja emellett, hogy a tájékoztatást hangolják össze, és ahhoz az Európai Szociális Alap és az Erasmus+ nyújtson részleges társfinanszírozást, a 3. kulcsintézkedés (szakpolitikai reform támogatása) keretén belül.
29. Ezeknek a politikai javaslatoknak a megfogalmazása kapcsán megjegyezzük, hogy a helyi és regionális szintre szerte az Európai Unióban döntő fontosságú szerep hárul az oktatási és képzési politika terén.
30. Közvetlen kapcsolataik révén a helyi és regionális önkormányzatoknak van pontos tudásuk a helyi valóságról, és így megfelelő helyzetben vannak ahhoz, hogy a szubszidiaritás elvének teljes körű tiszteletben tartása mellett az oktatás és képzés terén hozzájáruljanak a szakpolitikák kidolgozásához és végrehajtásához, ideértve a nem formális és az informális tanulás validációját is.
31. A Régiók Bizottsága úgy véli, hogy a formális oktatási rendszeren kívül szerzett képességek validációs eljárásai fontos részét képezik a szakoktatás és -képzés európai modelljében bekövetkező alapvető változásoknak. A régiók szempontjából ezek nem csupán a fenntartható munkaerőpiac kialakításának fontos mechanizmusait jelentik, hanem hozzájárulnak a rohamosan változó világ igényeihez jobban illeszkedő, rugalmasabb oktatási rendszerek kialakításához is.
32. A Régiók Bizottsága megjegyzi, hogy a nem formális vagy informális keretek között szerzett képességek validációs eljárásaiból tanulságokat lehet levonni arra nézve, hogy hol van eltérés a munkaerőpiac igényei és a szakképzési rendszer kínálata között.
33. A Régiók Bizottsága úgy véli, hogy közös páneurópai keretrendszert kellene létrehozni a nem formális és informális úton szerzett képességek validációs rendszerei számára, biztosítandó e képességek kölcsönös elismerhetőségét.

---

⁹

Az európai képesítési keretrendszer (EKKR) meghatározza a tanulási eredmények 8 szintjét, és így megkönnyíti a tagállami képesítések közötti összehasonlítást.

34. A nem formális és informális úton szerzett képességek validációjának mindenképp az 5. referenciaszintre kell kiterjednie, mivel ezen a szinten Közép- és Kelet-Európában gyakorlatilag már nincs képzési kínálat.
35. Kéri, hogy hozzanak létre egy konkrét közös uniós szintű keretet a formális mellett a nem formális és informális úton szerzett képességek és kompetenciák elismerésére is, és biztosítsák a különböző oktatási szintek közti átjárhatóságot.
36. A nem formális tanulás körébe sorolt különféle diákközpontú és gyakorlatalapú oktatási folyamatokra irányuló politikai érdeklődés fókuszában egyre inkább a minőségi normák, a validáció és az elismertetési stratégiák állnak.
37. Nagy szükség van egy összeurópai stratégia kidolgozására (iránymutatások és lehetséges végrehajtási forgatókönyvek formájában), hogy az informális és nem formális oktatás/tanulás elismertetésére vonatkozóan létrejöhessen egy közös keret, amely megkönnyítené a megfelelő tagállami eljárások kidolgozását.
38. Világosan ki kell mutatni, hogy a javasolt lépéseket a tagállamok nem tudják megfelelően megvalósítani, hanem azokat léptékük és hatásaik miatt uniós szinten jobban el lehet érni. A javasolt intézkedések olyan, nemzeteket átfogó szempontokra is kiterjednek, amelyeket a tagállamok, illetve a helyi és regionális önkormányzatok önállóan nem tudnának megfelelően szabályozni. A javasolt lépéseknek emellett – például a tényeken alapuló globális szakpolitikai elemzés vagy a közös keret révén – egyértelmű előnyöket kell biztosítaniuk a nemzeti, regionális vagy helyi szinten végrehajtott intézkedésekkel szemben, elősegítendő az oktatás és képzés terén a világ többi részével folytatott interakciókat. A határokon átnyúló szempontokra való tekintettel a határokon átnyúló (állami vagy magán) együttműködési formákat is figyelembe kell venni a validációs eljárások meghatározásakor.
39. Az EU-nak ugyanakkor csak a szükséges mértékben kellene fellépnie, és a fellépéseknek tartalmilag és formailag alkalmasaknak és megfelelőeknek kell lenniük a kitűzött cél elérésére. Ahol szükség van uniós szintű szabványok felállítására, ott meg kell fontolni, hogy csupán minimumnormákat alakítsunk ki, a tagállamokra bízva, hogy ha akarnak, szigorúbb normákat vezessenek be (az arányosság elve). A javasolt cselekvési formának a lehető legegyszerűbbnek kell lennie, hogy elérjük a kitűzött célokat, ugyanakkor a lehető legnagyobb mozgásteret hagyjuk a tagállami döntéshozatal számára.

Brüsszel,

II. ELJÁRÁS

Cím:	A nem formális és informális tanulás útján szerzett képességek és kompetenciák elismerése
Hivatkozás:	Saját kezdeményezésű vélemény
Jogalap:	–
Eljárási szabályzat:	–
Tanácsi/Európai parlamenti felkérés kelte/ Az Európai Bizottság levelének kelte:	–
Elnökségi/Elnöki határozat kelte:	2014. június 24.
Illetékes szakbizottság:	EDUC
Előadó:	Marek OLSZEWSKI (PL/EA)
Elemző feljegyzés:	2014. július 30.
Szakbizottsági vita:	2014. szeptember 25. (megerősítendő)
Szakbizottsági elfogadás kelte:	2014. szeptember 25. (megerősítendő)
Szakbizottsági szavazás eredménye (szavazattöbbséggel/egyhangúlag elfogadva):	... elfogadva
Plenáris ülésen történő elfogadás kelte:	2014. december 3–4. (megerősítendő)
Korábbi RB-vélemények:	Gondoljuk újra az oktatást ¹⁰ Erasmus mindenkinek ¹¹ A felsőoktatás modernizációja ¹² Új készségek és munkahelyek menetrendje ¹³ Az Európa 2020 stratégia kiemelt kezdeményezése – Innovatív Unió ¹⁴ Mozgásban az ifjúság ¹⁵ Európai szakoktatási és szakképzési együttműködés az Európa 2020 stratégia támogatására ¹⁶ Az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés aktualizált stratégiai keretrendszere ¹⁷

¹⁰ CdR 2392/2012 fin.

¹¹ CdR 400/2011 fin.

¹² CdR 290/2011 fin.

¹³ CdR 401/2010 fin.

¹⁴ CdR 373/2010 fin.

¹⁵ CdR 292/2010 fin.

¹⁶ CdR 231/2010 fin.

	A fiatalok aktív állampolgári szerepvállalásának oktatás útján történő ösztönzése ¹⁸
A szubszidiaritásfigyelő hálózattal folytatott konzultáció kelte:	–

---

17 CdR 96/2009 fin.

18 CdR 173/2007 fin.